

der fortsættes paa denne Maade. Demoralisationen er kommet ind over Dørtæller, hvor Ingen havde ønsket, at den nogenstinde skulde komme ind, og hvorhen vi havde haabet, at den allerstidst skulde have naaet. Med disse saa Bemærkninger skal jeg slutte.

B. Solm: Det er første Gang jeg taler her i denne Sal, og Grunden dertil er, at det gjør et forunderligt Indtryk, ja, jeg kan sige ikke alene et forunderligt, men et langt stærkere, et smerteligt Indtryk paa os, der have været i Rigsdagen i disse mange Aar, at se den Maade, hvorpaa man nu saa at sige næsten bortfortolker alt Muligt. Jeg har været her i Rigsdagen siden 1866 og været med til Grundlovsforandringen. Jeg har ikke stemt for den gjennemførte Grundlov, men desuagtet kan jeg jo ikke sige Andet, end at man er nødt til at respektere den Grundlov, vi have. Men naar man nu ser hen til de Udtalelser, man hørte den Gang, og saa til de Udtalelser, man hører nu, maa man blive i allerhøieste Grad forbauset. Man hørte fra hver eneste Mand, der den Gang talte, de Ord: den Forandring, der sker, har i Grunden ikke saa meget at betyde, som det ser ud til, thi Folkethinget vil altid bevare Hovedindslydelsen paa Finantsloven, og det vil altid være i Stand til at blive af med ethvert Ministerium, der strider mod Folkethinget. Det er heller ikke saa mange Aar siden, at man endog fra en af de nuværende Ministre, nemlig den nuværende Kultusminister, hørte de selv samme Ord. Der er imidlertid en Mærkelighed derved, vi ere nemlig gaaede gradvis frem og ere komne til en anden Forstaaelse af mange, mange Ting, aldrig saa snart som den nuværende Conseilspræsident var kommen til Koret. Det var et mærkeligt Omflag, der skete. En 4—5 Aar i Forveien havde man en Kultusminister, der sagde til Folkethinget: skal en kompakt Majoritet, og saa snart De skaffer den, indrømmer jeg, at Regjeringen bør bøie sig for den og tage Hensyn til den. Nogle Aar senere var man kommen noget videre, saa spurgte man: hvad er Folkestemningen? og nu er man næsten kommen saa vidt, at det er Noget af det mest Fine, kan jeg næsten sige, at være imod hele Folkestemningen. Første Gang, der var Tale om Kjøbenhavns Befæstning, tog man her i Folkethinget imod det, jeg havde nær sagt med Indignation, man henviste det ikke en Gang til, hvad man kunde kalde et Hæruddvalg, men betragtede det som en finantsiel Sag og henviste det til Finantsudvalget. Hvor vidt er man kommen nu i saa Henseende? Næsten saa vidt, at man er begyndt at reise Kjøbenhavns Befæstning

uden at spørge Rigsdagen; et meget stort Fremstridt i den Retning! Paa samme Maade forholder det sig med de provisoriske Finantslove. Mod den første Minister, som jeg erindrer lod Ytringer falde om Muligheden af at gennemføre Noget provisorisk, kæstede sig Alle med stor Indignation, og jeg husker nu, at en afdød Mand, en fynsk Bønde — han talte omtrent fra den Plads der henne, det vil sige paa Slottet — udtalte sig omtrent saaledes: For det Ministerium, der truer med en provisorisk Finantslov, for et saadant Ministerium vil der ikke findes nogen Valgtribune i Danmark, der med nogen Nytte vil kunne forsvares; jeg kan gjerne nævne hans Navn, det var Cornelius Petersen (Afbrydelse). . . der bliver sagt fra min Sidemand, at det ærede Medlem for Frederiksborg Amts 3die Valgtreds (Dinesen) omtrent har sagt det Samme; det veed jeg ikke, jeg erindrer det ikke saa nøie, thi han har jo gjort saa mange Svingninger, at jeg ikke har lagt saa nøie Mærke til, hvad han træffer at sige, han har ogsaa stemt imod den gjennemførte Grundlov, og nu er han for Provisoriet. Fra 1875 til 1877 ere vi komne endnu langt videre, men da havde vi ogsaa faaet den nuværende høitærede Conseilspræsident til at staa i Spidsen for Regjeringen. Den Gang var man kommen saa vidt, at næsten 70,000 Mennesker talkede Conseilspræsidenten, fordi han havde udstedt Provisoriet. Det er imidlertid et Spørgsmaal, om saa Mange i Dag vilde talke Conseilspræsidenten, han kan maaste faae nogle unge Mennesker af de konservative Foreninger dertil, men det bliver ikke mange virkelige Bælgere, som den høitærede Conseilspræsident nu faar til at talke sig for Provisoriet. Ministeren udtalte, at Grundloven kunde bruges, naar den brugtes i Overensstemmelse med Forudsætningerne fra 1866. Ja, det er jeg enig med Ministeren i, men er det det, Ministeriet gjør nu, er det i Virkeligheden det? Ministeren har sagt, at Grunden til Konflikten ligger ikke hos Ministeriet, den laa for det Første i den Mistillidsadresse, hvori vi forlangte, at Ministeriet skulde være i Overensstemmelse med Folkethinget. Ja, men der stod intet Punktum der, der stod en Forskættelse, der stod en Begrundelse, der stod, at vi forlangte en Regjering, der vilde tage Hensyn til de Ustkuelser og Duffer, som Folket gennem sine Repræsentanter har tilkjendegivet som sine. Det stod der, og det vedkjender jeg mig endnu den Dag i Dag. Der stod ikke, at vi forlangte en Regjering, der kun skulde tage Hensyn til Folkethinget. Den anden Side af Sagen er den, at dersom vi ere i ret Forstaaelse med Grundloven af 1866, vil man